

# ÅRSANALYS 2022

Renhållningsstyrelsen

## Innehållsförteckning

<b>Sammanfattning .....</b>	<b>3</b>
<b>Förvaltningsberättelse .....</b>	<b>5</b>
Händelser av väsentlig betydelse .....	5
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten .....	7
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	10
Resultat och ekonomisk ställning.....	16
Väsentliga personalförhållanden.....	20
Hållbarhet.....	28

## Sammanfattning

### Händelser av väsentlig betydelse

- Ny taxa och serviceavgifter beslutade.
- Ny Renhållningsordning med avfallsplan beslutad.
- Insamling av Returpapper blev ett kommunalt ansvar.
- Sopsugsanläggningen på Brunnshög driftsatt.

### Målstyrning

Renhållningsstyrelsen har under 2022 haft 6 st nämnds specifika utvecklingsmål som stödjer KF:s mål och fokusområden.

#### **1. Tillsammans med lundaborna skapar vi bättre resurshushållning.**

Fokusområde Lundaborna i fokus

När det gäller detta utvecklingsområde har vi klarat samtliga mål för insamlade mängder, totalt kommunalt avfall, restavfall, kundnöjdhet. De mål vi inte klarat är att öka insamlad mängd matavfall, som sjunkit under året. För att klara målet på 75% insamlingsgrad av matavfallet behöver insamlingen höjas från 51,5 kg/inv. till 68 kg/inv. dvs med 16,5 kg/inv. på ett enda år.

#### **2. Lunds kommuns avfallshantering ska ha så låg miljöpåverkan som möjligt**

Fokusområde Smartare Lund

När det gäller detta utvecklingsområde har vi klarat målen kring koldioxidutsläpp och fossilfri fordonsflotta. När det gäller maskiner har vi några maskiner kvar som drivs med diesel. Målet att vara självförsörjande till 85% när det gäller solex klarades inte.

#### **3. Lunds Renhållningsverk är en attraktiv arbetsplats med hög kompetens.**

Fokusområde Organisation

När det gäller detta utvecklingsområde har vi inte klarat målen vare sig gällande att dela ut mer friskvårdsbidrag eller det totala HME värdet.

#### **4. Budget i balans.**

Fokusområde Ekonomi

När det gäller detta utvecklingsmål så är det framförallt de höga fordonskostnaderna som sticker ut.

#### **5. Verksamheten är kostnadseffektiv och har hög kvalitet.**

Fokusområde Organisation

När det gäller utvecklingsområdet som gäller effektivitet så har vi klarat i stort sätt samtliga mål gällande effektiviteten utom på gångbaneanheten.

När det gäller kvalitet har vi inte klarat målet gällande reklamationer mer än på just gångbaneanheten. När det gäller korrekt utförda order på grovavfall och slam så klarar vi inte heller där målet.

#### **6. Genom samverkan med andra utvecklas nya hållbara lösningar.**

Fokusområde Organisation

Under 2022 har vi sammanställt vilka nätverk vi deltar i vilket främst är inom SYSAV, SAMSA (samarbete mellan kommuner om avfallshantering i Skåne och Blekinge) ,

Avfallsverige samt inom Lunds kommun.

### **Ekonomisk ställning**

- Vi gör ett nollresultat mot budgeterade +0,5 Mkr.
- Omsättningen har i stort följt budget, +0,3 Mkr.
- Det höga kostnadstrycket p g a kriget Ryssland/Ukraina samt försvagad svensk krona har gjort att bl a biodiesel-, gas- och materialpriser blev -4,0 Mkr högre än budget.
- Lägre avskrivningar än budgeterat med +3,2 Mkr dels p g a att avskrivningarna på sopsugen på Brunnshög inte kommit igång som planerat dels har det varit leveransproblem med planerade fordonsinvesteringar under året.
- Investeringsvolymen för året ligger på 10,9 Mkr, -17,4 Mkr lägre än budgeterat. Skillnaden beror på leveransproblem av fordon samt lägre utbyggnadstakt av fastigheter på Brunnshög.

### **Väsentliga personalförhållanden**

Antalet tillsvidareanställda och visstidsanställda har minskat något inom styrelsen under perioden jämfört med år 2021. Antalet anställda uppgår till 105 (113) varav 99 (100) tillsvidareanställda och 6 (13) visstidsanställda (samma period föregående år redovisas inom parentes).

Den totala sjukfrånvaron har ökat till 9,0 procent jämfört med år 2021 då sjukfrånvaron låg på 6,4 procent.

Personalomsättningen har ökat inom styrelsen från 5,0 procent 2021 till 10,0 procent till 2022.

# Förvaltningsberättelse

## Händelser av väsentlig betydelse

### *Viktiga förändringar och händelser*

#### **Ekonomisk tufft år**

En snabbt stigande inflation och en svag krona har gjort att Renhållningsverkets kostnader för framförallt biodiesel, fordonsgas, el, reservdelar och fordon har stigit kraftigt under året. Detta har lett till att Renhållningsverket har arbetat väldigt aktivt med effektiviseringar under året med allt från att se över inköpsrutiner för arbetskläder till att se över turerna.

#### **Sopsugen i Brunnsnäs**

Under 2022 var det så äntligen tid efter många års planering och byggande att sätta sopsugen i drift. Under 2022 kopplades 205 hushåll och 3 verksamheter på. Under året har det varit en del problem med vatteninträning i systemet.

#### **LRV möter Lundaborna**

Under året har erbjudande gått ut till alla bostadsrättsföreningar om att LRV kan komma ut och hjälpa dem att se över deras avfallshantering. LRV har också varit ute på en rad evenemang och mötte Lundaborna och kunnat svara på frågor kring källsortering och avfallsminimering under året.

#### **Returpapper blev kommunalt ansvar**

Från och med den 1 januari 2022 så blev returpapper ett kommunalt ansvar. För Lunds del som länge hämtat returpapper blev den stora skillnaden att nu gör vi inte det längre på uppdrag av producenterna utan nu har vi ett eget ansvar för detta.

#### **Renhållningsordning med avfallsplan**

Efter två utställningsomgångar under året klubbades så den 29 september en ny renhållningsordning igenom. I avfallsplanen är förebyggande åtgärder och återbruk i fokus, att avfallshanteringen är enkel och att vi har ett giftfritt kretslopp där vi fasar ut material som inte passar i det cirkulära samhället.

Våra ambitioner har knutits samman i den nya avfallsplanen som är uppdelad i fyra delområden med mål satta till 2026:

- Minskning av avfall
- Utsortering av avfall
- Nedskräpning
- Samverkan

#### **Ny Renhållningstaxa och Serviceavgifter**

Under året har det större taxer och avgifts arbete som startades upp under 2021 fortsatt. Arbetet gör att vi får bättre förutsättningar för att göra en bra särredovisning av det kommunala uppdraget. Arbetet visade sig vara betydligt mer omfattande än väntat då

intentionen från taxebeslutet 2019 med införande av grundavgift inte fullt ut införts. Under taxearbetet har också en del rensningar i kundsystemet Future behövt göras för att kunna utföra arbetet. I oktober togs sedan beslut om serviceavgifterna av Renhållningsstyrelsen och i december togs beslut om nya taxor av Kommunfullmäktige

### **Rögle deponi**

En slutbesiktning av Rögle deponi genomfördes den 24 augusti. Tekniska förvaltningen tar nu det fulla ansvaret för skötselåtgärder enligt gällande skötselplan och LRV ansvarar för kontrollprogram och det tekniska på deponin för hantering av lakvatten och ytvatten såsom reningsdammar, pumpar mm.

### **Fordonsbrand**

Under sommaren brann en av våra äldre slamsugningsbilar upp. Anledningen till branden är oklar.

## ***Risker med väsentlig påverkan på verksamheten***

### **Finansiella risker**

#### **Höga drivmedelskostnader**

De risker som finns på den finansiella sidan är främst att drivmedelskostnaderna ökar ytterligare då de ihop med behandlingskostnader och personalkostnaderna är en av våra största kostnadsposter. En fördel är att vi har en flotta med blandade drivmedel i form av biogas, biodisel och el.

#### **Ny taxa och serviceavgifter**

2023 införs en ny taxa och nya serviceavgifter. Att förändra en taxa är alltid en finansiell risk speciellt på marknadssidan som tex containerhämtning av industriavfall där en risk finns att vi kan förlora kunder. Även en förändring mellan abonnemang på den kommunala sidan kan innebära en finansiell risk.

### **Omvärldsfaktorer**

#### **Långa leveranstider på fordon**

Leveranstiderna är extremt lång på fordon och en risk med detta är om något fordon skulle bli obrukbart så att vi står utan fordon. Reparationskostnaderna på de fordon som vi får köra längre med än tänkt blir också högre. Vi går därför ut med upphandlingar i väldigt god tid och behåller gamla fordon som reservfordon.

#### **Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar**

2024 blir det ett kommunalt insamlingsansvar för förpackningar dock är det ett fortsatt ekonomiskt producentansvar för producenterna. Dvs de ska stå för insamlingskostnaden. Ännu vet vi inte riktigt hur ersättningen blir för detta vilket utgör en osäkerhetsfaktor och därmed risk.

**Avfallsminimering:** Att nå målen i avfallsplanen och LundaEko är en av de stora utmaningarna eftersom det beror på Lundabornas beteende när det gäller att minska sitt avfall.

### **Verksamhetsnära risker**

#### **Personalförsörjning**

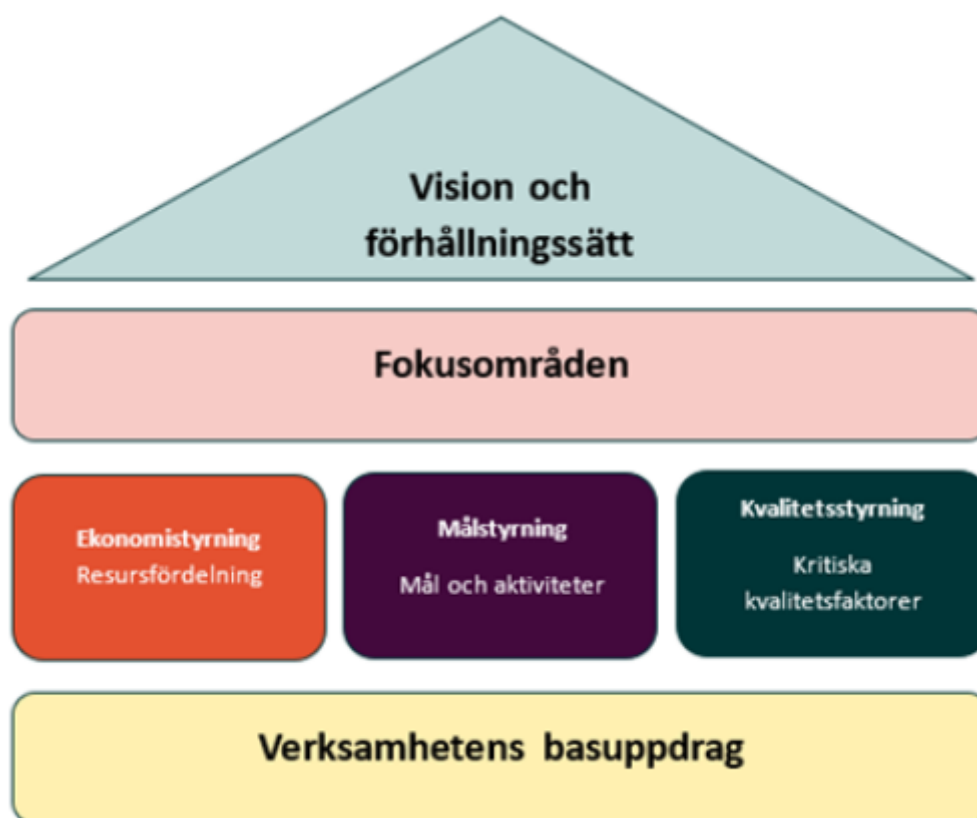
Efterfrågan på yrkeschaufförer har ökat de senaste åren vilket lett till en svårare rekryteringssituation. Utmaningar inom personalområdet är främst attraktiviteten som arbetsgivare för kvinnor. Yrkesgruppen renhållningsarbetare är traditionellt manligt

dominerad.

## Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Sättet vi styr och leder på ska säkerställa att vi använder våra resurser på ett effektivt sätt och tillhandahåller tjänster med hög kvalitet. Vårt styrsystem är "allt" som påverkar vad vi gör. Det är allt från vår lokala politik, vår organisering, omvärlden, medborgarens behov, besökarens behov, näringsidkarens behov, lagstiftning, myndighetskrav, överenskommelser och avtal, traditioner och vana, vår kultur och vårt ledarskap.

Lunds styrmodell kan liknas vid ett hus - med tak, ovanvåning, stomme och grund. Alla delar hänger samman och behövs för att få en fungerande styrning.



Taket är visionen - att Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet tillsammans med förhållningssätten Lyssna, Lära och Leda.

Ovanvåningen utgörs av fokusområden med mål, som beslutas av kommunfullmäktige och som ska arbeta i riktning mot visionen. Kommunfullmäktige fastställer också kommunövergripande program och planer som innehåller mål som nämnderna ska arbeta med. Kommunfullmäktige har även möjlighet att ge särskilda uppdrag direkt till en nämnd eller styrelse.

Stommen i Lunds styrmodell består av de tre parametrarna ekonomistyrning, målstyrning och kvalitetsstyrning, dessa följs upp genom ett antal rapporter såsom delårsrapporter, årsanalyser och kvalitetsrapport.

Det som i styrmodellen beskrivs som verksamhetens basuppdrag består dels av nämndernas uppdrag enligt de av kommunfullmäktige beslutade reglementena och dels av de lagar och förordningar som styr nämnden.

Styrmodellen kompletteras av en operativ ledningsprocess som innehåller viktiga moment i planerings- och uppföljningsprocessen. Syftet med ledningsprocessen är att förse förtroendevalda och kommunledning med information om utfallet i verksamheten - för att säkerställa att organisationen arbetar effektivt för att uppnå organisationens målsättningar.

### **Ekonomistyrning**

**Ekonomistyrningen** utgörs av en budget och en resursfördelningsmodell där kommunens finansiella mål formuleras. Det är kommunfullmäktige som fattar beslut om hur resurserna ska fördelas inom kommunen i den treåriga ekonomi- och verksamhetsplanen, EVP. Resursfördelningsmodellen är en princip för hur förvaltningarnas budgetar ska räknas upp utifrån volymförändringar. Genom budgeten omsätts de politiska prioriteringarna till ramar för de olika nämndernas verksamhet. I verksamhetsplaner och internbudgetar anger nämnderna hur de ska fullgöra sin verksamhet och uppfylla målen under det kommande året. Nämnderna har ett ansvar att hantera förändringar inom ram.

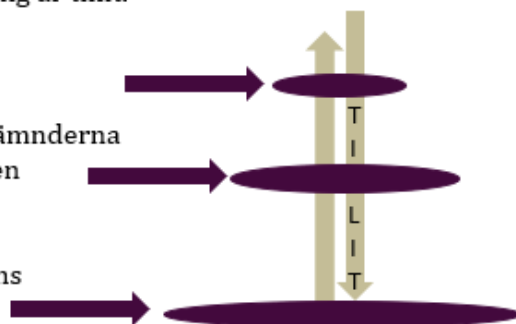
### **Målstyrning och programstyrning**

#### **Målstyrningen**

Lunds målstyrning beskriver kommunens målhierarki, det vill säga på vilken nivå i organisationen som olika typer av mål fastställs. I Lund använder vi en horisontell styrning där varje nivå i organisationen skapar sina egna mål utifrån den inriktning som satts av nivån "ovanför". Kommunfullmäktige fastställer fokusområden med mål. Fullmäktige har även möjlighet att ge särskilda uppdrag direkt till en nämnd eller styrelse. Nämnder och styrelser beslutar om sina utvecklingsmål i sina verksamhetsplaner och definierar själva vilka områden de vill prioritera för utveckling. Nämnderna ska förhålla sig till de gemensamma fokusområdena och besluta om utvecklingsmål som ska bidra till den gemensamma utvecklingen.

En viktig faktor i denna form av horisontell målstyrning är tillit.

- **Fokusområden med mål:** sätts av kommunfullmäktige
- **Utvecklingsmål med indikatorer:** sätts av nämnderna med utgångspunkt i fullmäktiges fokusområden
- **Verksamhetsmål eller aktiviteter:** Förvaltningarna sätter sina aktiviteter eller verksamhetsmål med utgångspunkt i nämndens utvecklingsmål



#### **Programstyrning genom styrande dokument**

Den kommunala verksamheten styrs genom beslut på olika nivåer. Besluten från kommunfullmäktige dokumenteras bland annat i våra styrande dokument som program, policys, planer, riktlinjer, föreskrifter, reglementen, avtal och taxor. Flera av de styrande dokumenten innehåller mål som nämnderna ska arbeta med. De styrande dokumentens mål och åtgärder korrelerar och bidrar till kommunfullmäktiges fokusområden och mål. I slutet av avsnitten kring respektive fokusområde och måluppfyllelse i denna



årsredovisning framgår hur styrdokumentet kopplas till respektive fokusområde.

Kommunens *Program för styrning* sätter en ram för kommunens styrdokument. Programmet reglerar våra styrdokument genom att ställa krav på hur de ska tas fram, vad de ska heta eller *inte* heta samt vilken politisk nivå som ska fastställa de olika typerna av dokument. Programmet tydliggör att endast kommunfullmäktige fastställer kommunövergripande policys, program och planer samt att endast kommunstyrelsen fastställer kommunövergripande handlingsplaner och riktlinjer.

### **Hållbar utveckling**

En viktig dimension i Lunds kommuns styrning är hållbarhet och hållbar utveckling. Målen och principerna för Lunds hållbara utveckling finns dels uttalade genom kommunfullmäktiges fokusområden och mål, men är också reglerat och tydliggjort via *Lunds policy för Hållbar utveckling* med tillhörande styrdokument. Policyn konkretiseras i kommunens program och planer, där de två kommunövergripande styrdokumenterna *Program för ekologisk hållbar utveckling (Lundaeko)* och *Program för social hållbarhet* utgör de tyngsta byggstenarna. Både i kommunfullmäktiges fokusområden och mål samt i policyn för hållbar utveckling tydliggörs också kommunkoncernens förhållningssätt till Agenda 2030 och kopplingarna till de globala målen.

För verksamhetsåret 2021 gör kommunen för första gången en helhetsbaserad redovisning och utvärderar Lunds hållbarhetsarbete inom samtliga hållbarhetsdimensioner; ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Detta arbete kan läsas i sin helhet i *Lunds hållbarhetsredovisning*.

### **Kvalitetsstyrning**

**Kvalitetsstyrningen** utgår från politiska fokusområden, från krav enligt speciallagstiftning samt från den självklara utgångspunkten att sätta de som kommunen är till för i centrum. Kvalitetsstyrningen styr och följer framför allt verksamheternas basuppdrag som i sin tur styrs av kommunens reglementen samt lagar och förordningar. Reglementena innehåller både gemensamma bestämmelser som gäller för samtliga styrelser och nämnder samt beskriver vilket specifikt ansvar varje enskild styrelse/nämnd har.

Basuppdragen följs genom uppföljning av nyckeltal och indikatorer som är kritiska för att verksamheten ska kunna leverera en god kvalitet. Dessa mäts sedan genom indikatorer som följs upp, analyseras, utvärderas och sedan används för att styra mot effektiva verksamheter med god kvalitet. Resultat och utvärderingar sammanställs i olika nationella jämförelser och kvalitetsrapporter. Varje år redovisas kommunens gemensamma resultat i en kvalitetsrapport som svarar på: Hur går det för Lund?

### **Intern kontroll**

Renhållningsstyrelsens kontrollmiljö innehåller kontrollmoment inom riskområdena:

- miljörisker,
- arbetsmiljörisker,
- finansiella risker,
- informationsrisker,
- processer och rutiner.

Kontrollaktiviteterna varierar mellan stickprov, enkäter, kontroll av dokument och kontroller i IT-miljö.

Renhållningsstyrelsen har kontrollerat de tre specifika kontrollpunkterna som kommit från kommunfullmäktige.

1. Att rutiner och systemstöd för hantering av konvertering och företrädesrätt enligt LAS inte är ändamålsenliga och/eller kända i organisationen vilket kan leda till bristfällig hantering av anställningar.
2. Att sekretessbelagd eller annan känslig information hanteras felaktigt och riskerar att röjas.
3. Att styrdokument inte tas fram på rätt sätt och/eller inte efterlevs.

Av dessa ovan så fanns avvikelser på den tredje punkter kring styrdokument och då främst att de inte efterlevs för att styrdokumentet är svåra att hitta samt inte kommuniceras ut ordentligt.

Dessutom beslöt Renhållningsstyrelsen att specifikt kontrollera följande 5 områden:

1. Risk för förorenad mark.
2. Risk för att farligt avfall hanteras på ett felaktigt sätt.
3. Risk för oförutsedda kostnader på grund av otillräcklig planering/omvärldsbevakning
4. Risk för psykosocial ohälsa på arbetsplatsen och därmed ökad sjukskrivning
5. Risk för sjukfrånvaro på grund av fysiska arbetsskador

När ovan kontrollpunkter granskats så framkom inga avvikelser. Arbetet med internkontroll har fungerat sämre under 2022 pga många byte av ansvariga för internkontroll under året. Kontrollerna för 2022 är utförda men inte de tre åtgärderna som föreslogs efter granskning 2021. Till 2023 har föreslagits att internkontrollen måste bli en mer integrerad del av verksamhetsplaneringen.

## God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

### *Målstyrning*

### *Fokusområden*

Lundaborna i fokus

Kommunfullmäktiges mål kopplat till fokusområdet utgörs av följande viljeinriktningar:


#### Kommunfullmäktigemål

1. Alla Lundabor ska ha mesta möjliga inflytande över sina liv

Genom tillgång till god utbildning ska alla arbetsföra Lundabor ges förutsättningar för att bli självförsörjande och även förväntas stå till arbetsmarknadens förfogande. Ingen ska begränsas av sociala eller kulturella strukturer i sina livsval.

Kommunfullmäktigemål
<p><b>2. I Lunds kommun skapas kvalitet som gör skillnad</b></p> <p>All service mot Lunds kommuns invånare, vare sig den utförs av kommunen själv eller av privata aktörer, ska både upplevas som och objektivt sett vara snabb, effektiv och av hög kvalitet. Då behöver vi kontinuerligt förnya och förfina våra arbetssätt, vara öppna för alternativa driftsformer och våga pröva nytt.</p>
<p><b>3. Lunds kommun ska vara den bästa kommunen att bo och leva i, särskilt för barn och unga</b></p> <p>Lunds kommun ska vara en trygg plats där vi planerar och bygger för alla skeenden av livet. Tillgängligheten ska vara god och antidiskrimineringsarbetet grundläggande. Utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter ska upplevas som stort och brett.</p>

### Nämndens utvecklingsmål

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
<p>Tillsammans med lundaborna skapar vi bättre resurshushållning.</p> <p> Klarar målet</p>	Matavfall i kg per invånare	56	51,5	54
	Restavfall i kg per invånare	166	157,2	160
	Kommunalt avfall i kg per invånare	444	433	463
	Andel återvinningsbart i restavfallet	63		61
	Renhållningsstyrelsens Nöjd-Kund-Index	76	78	80

De insamlade mängderna matavfall i kg/inv har minskat med 2,5 kg/inv. under 2022. Vi vet inte exakt vad detta beror på då vi inte sett resultaten av plockanalyserna ännu. En anledning skulle kunna vara de höjda livsmedelspriserna under 2022 som leder till att man slänger mindre matavfall då även restavfallsmängderna har minskat i samma utsträckning. För att höja nivån upp till det nationella målet på 75 procent utsortering vilket motsvarar 68 kg/inv till slutet av 2023 behöver de insamlade mängderna öka markant då vi vet att det finns stora mängder matavfall kvar i restavfallet. Restavfallsmängderna har minskat med 2,8 kg/inv vilket följer samma trend som med matavfallet och målet för 2022 nås.

Den totala mängden kommunaltavfall minskar med hela 30 kg/inv vilket främst är mängderna på Återvinningscentralerna som minskat med ca 13% under 2022.

Nöjd kundindex är ett sammanvägd index från undersökning av nöjdheten hos både flerfamiljsboende och villor vi klarar målet men nöjdheten har minskat något under året. Vid jmf med andra kommuner ligger många andra kommuner högre.

### Förvaltningens aktiviteter

Nedan presenteras aktuell status för förvaltningens aktiviteter inom fokusområdet *Lundaborna i fokus*.

Aktiviteter	Status
Genomföra dialogmöten	 Ej påbörjad



Aktiviteter	Status
Denna aktivitet har vi inte hunnit med under året.	
<b>Stödja boende och verksamheter i Lunds kommun till ökad utsortering</b>	✓ Avslutad
Vi jobbar med kommunikation mot kommuninvånare och försöker påverka deras betande. Under året har vi lagt kraft på att kontakta bostadsrättsföreningar och erbjudit dem stöd i sin avfallshantering. Våra rådgivare har varit ute och träffa drygt 50st föreningar och hjälp dem få ordning på sin avfallshantering.	
<b>Utveckla verksamheten för att möta nya lagkrav</b>	✓ Avslutad
Under året har Renhållningsverkets hållit sig uppdaterad kring det nya kommunala ansvaret kring förpackningar. Deltagande i seminarier och träffar under året som ordnats av branschen.	

## Smartare Lund

Kommunfullmäktiges mål kopplat till fokusområdet utgörs av följande viljeinriktningar:

Kommunfullmäktigemål
<p><b>4. I Lund ska vi vara ledande inom innovation och skapande</b></p> <p>För oss betyder det att vi ska underlätta framväxt av livskraftiga företag av alla slag, men särskilt innovativa företag. Vi ska även bidra med tillvaratagandet av forskningsresultat.</p>
<p><b>5. Lunds kommun ska vara ledande inom miljö och klimat</b></p> <p>Teknik- och tillväxtperspektivet ska bidra till att Lunds kommun behåller en nationellt ledande position inom miljö- och klimatområdet. Detta ska präglade allt arbete Lunds kommun gör inom området.</p>
<p><b>6. Lunds kommun ska vara ett attraktivt och funktionellt besöksmål</b></p> <p>Vi ska vara den ledande aktören i arbetet med att attrahera fler till Lunds olika besöksmål. En del i detta är att koppla samman aktörer som skapar mervärde för besökaren.</p>

## Nämndens utvecklingsmål

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
Genom samverkan med andra utvecklas nya hållbara lösningar	Deltagande i nätverk			
 Klarar målet				
Lunds kommuns avfallshantering ska ha så låg miljöpåverkan som möjligt	CO2 utsläpp (ton)	378	235	354
 Klarar delvis målet	Egenproducerad solcellsel/total elkonsumention (%)	85 %	60 %	60 %
	Andel av fordonsflottan som är fossilbränslefri	100 %	100 %	100 %
	Andel av maskinparken som är fossilbränslefri.	100 %	73 %	

Under 2022 har vi sammanställt vilka nätverk vi deltar i vilket främst är inom SYSAV, SAMSA (samarbete mellan kommuner om avfallshantering i Skåne och Blekinge) , Avfallsverige samt inom Lunds kommun.



Under det första tertialet 2022 låg produktionen av solenergi på samma nivå som 2021. Skillnaden är den högre elförbrukningen på LRV, vilken leder till ett sämre utfall. I juni brändes en inverter i solcellsanläggningen och produktionen minskade med runt 40 MWh under den mest sol rika perioden. Tillsammans med en högre egen förbrukning än föregående år gör att resultatet för 2022 inte når målet på 85 %.

Målen och utfallen av koldioxidutsläpp är omräknade efter Lunds kommuns nya princip att beräkna koldioxidutsläpp. Vi klarar målen under 2022.

Vår fordonsflotta är sedan flera år tillbaka helt fossilfri men vi har inte lyckats byta ut alla maskiner till fossilfria under 2022 så än finns några kvar som kommer bytas till elmaskiner under 2023.

### Förvaltningens aktiviteter

Nedan presenteras aktuell status för förvaltningens aktiviteter inom fokusområdet *Smartare Lund*.

Aktiviteter	Status
<b>Ta initiativ till ökad cirkulär hantering av plast</b>	 Ej påbörjad
Denna aktivitet har ej hunnits med under året.	
<b>Ta initiativ till ökad cirkulär hantering av textil</b>	 Avslutad
Studiebesök på Sysavs Siptex anläggning ihop med Renhållningsstyrelsen. Jämförelse gjord mot mark entreprenad kring klädinköp vilket har lett till att våra inköp och hantering av textilier har setts över.	


## Organisationen Lund

Kommunfullmäktiges mål kopplat till fokusområdet utgörs av följande viljeinriktningar:

Kommunfullmäktigemål
<p><b>7. Lunds kommun ska vara en modern och attraktiv arbetsgivare</b></p> <p>Lunds kommun ska attrahera och ta tillvara kompetens, bland annat genom att skapa fler karriärvägar. Lunds kommun ska upplevas som en bra arbetsgivare bland annat genom att utveckla sitt anställningserbjudande.</p>
<p><b>8. Vi vill uppmuntra nytänkande och en stark innovationskultur i organisationen.</b></p> <p>Organisationen ska arbeta med att hålla låg kostnad per produktionsenhet, samtidigt som kommunen vågar testa nytt och uppmuntrar innovation.</p>

### Nämndens utvecklingsmål

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
Lunds Renhållningsverk är en attraktiv arbetsplats med hög kompetens.	Medarbetarengagemang (HME) Renhållningsstyrelsen - Totalindex	72		68
	Använt friskvårdsbidrag per anställd (kr)	900	384	182
	Andel anställda som nyttjat friskvårdsbidrag.	90 %	23 %	17 %

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
Verksamheten är kostnadseffektiv och har hög kvalitet.   Klarar delvis målet	Antal tömda behållare per månad (container)	3 100	3 428	3 402
	Antal tömda kärl månad (4-fack)	36 000	43 003	35 175
	Antal tömda kärl per månad och medarbetare (2-fack)	3 830	3 848	
	Antal reklamationer per månad (4-fack)	15	24	20
	Antal reklamationer per månad (2-fack)	40	74	50
	Antal reklamationer per månad (GC-bana)	15	7	29
	Antal utförda tjänster per månad (GC-bana)	36 750	30 516	35 766
	Verkstadens resursutnyttjandegrad i förhållande till totalt antal verkstadstimmar		62 %	
	Korrekt utförda ordrar per månad (grovsopor)	90 %	65 %	76 %
	Korrekt utförda ordrar per månad (slam/fett)	80 %	64 %	64 %
	Logistisk effektivitet - utvecklas av renhållningsverket jan-feb 2022 för styrelsebeslut mars 2022			

HME värdet för 2022 var 71,7 vilket innebär en höjning jmf med 2021 men att vi ändå inte riktigt klarade målet.

Under året har vi arbetat med att få fler att använda sitt friskvårdsbidrag för att på så sätt få bättre hälsa, andelen har ökat men vi når inte målet.

När det gäller effektivitetsmått på antal tömda behållare och containrar visar utfallet att vi under 2022 blivit mer effektiva och klarat våra mål utom för gångbana där effektiviteten minskat.

När det gäller reklamationer är det enbart gångbana som klarar målet.

Måltalen när det gäller korrekt utförda order klaras inte. När det gäller grovavfall beror detta på att vi ibland hämtat även dagen innan vi sagt vilket gör att den klassas som att den inte är utförd på rätt dag.

När det gäller slam har vi haft svårt att klara antalet tömningar under året och har fått ta in extern hjälp. Detta beror också på den slambil som brann som inte ersatts.

#### *Förvaltningens aktiviteter*

Nedan presenteras aktuell status för förvaltningens aktiviteter inom fokusområdet *Organisationen Lund*.

Aktiviteter	Status
Utveckla kompetensen	Ej påbörjad
Genomföra översyn av samtliga avgifter och taxor	Avslutad
I oktober antogs nya serviceavgifter av Renhållningsstyrelsen. Ny taxa antogs av Kommunfullmäktige den 13 december.	
Utveckla den interna kulturen	Ej påbörjad
Utveckla det hälsofrämjande arbetet	Ej påbörjad
Utveckla verksamhetens huvudprocess	Ej påbörjad
Denna aktivitet har ej hunnits med under året.	
Revidera den digitala färdplanen	Försenad
Genomföra analys av driftformer för verksamhetens tjänster	Avslutad
Beslut taget om att skjuta upp aktiviteten till VP 2023.	
Utreda hur återbruksmöjligheter kan skapas för medborgaren	Avslutad
Fört dialog med Sysav kring en återbrukshubb. Förstudie kring detta är gjort av Sysav men intresset var svalt från ägarkommunerna.	
Utreda kostnaden för tillgänglighetsanpassade återvinningsstationer	Ej påbörjad
Denna aktivitet har ej hunnits med under året.	

## Ekonomi

Kommunfullmäktiges mål kopplat till fokusområdet utgörs av följande viljeinriktningar:

Kommunfullmäktigemål
<p><b>9. Lunds kommun ska ha långsiktigt hållbar ekonomi</b></p> <p>Välfärdens långsiktiga finansiering ska tryggas genom överskott och lågt risktagande. Kostnadsutvecklingen ska som helhet vara lägre än intäktsutvecklingen.</p>

### Nämndens utvecklingsmål

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Mål 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
Budget i balans. Klarar delvis målet	Personalkostnad/omsättning	37 %	34 %	35,7 %
	Behandlingsavg/omsättning	20 %	19,4 %	19,7 %
	Fordonskostnad inkl. avskrivning/omsättning	20 %	22 %	18,9 %
	Resultat	0,5	0	1
	Förvaltningskostnader i % av omsättningen	2,1 %	2,3 %	1,9 %

**Personalkostnaderna/omsättningen** uppgår till 61,4 Mkr eller endast 34,0 % och landar klart lägre än måltalet för 2022 på 37 %. Lönekostnaderna för året blev lägre än budget till följd av att ett antal tjänster inte blivit tillsatta som planerat (bl a kundtjänst samt driftpersonal). Därtill har vi haft en del långtids-sjukskrivningar som lett till lägre lönekostnader för oss. Vi tog tidigt på året bort en halvtids kontrollertjänst som vi hade

under 2021. Verksamheten har under året lyckats parera en del sjukfrånvaro i driften genom att en del turer har gjorts med en person i stället för som normalt två, samt ett bra utnyttjande av personalresurserna. Återbokning av reservering och uppbokningar från 2021 påverkade kostnaderna positivt med ca 0,9 Mkr.

**Behandlingsavgift/omsättning** uppgår till 19,4% och slutade därmed bättre än målet på 20% för året. Behandlingsavgifterna uppgår per sista december till 35,0 Mkr.

**Fordonskostnaderna/omsättning** har under året påverkats kraftigt av negativa priser på främst på biodieseln, som ackumulerat slutade på 3,3 Mkr eller -50,1 % över budget. Prisutvecklingen har drivits främst av Ryssland/Ukraina krisen samt en allt svagare svensk krona i förhållande till USD/EUR. Även fordonsgasen har avvikit negativt med -0,5 Mkr eller -40,7 % mot budget. Vi har även under året haft flera större och kostsamma reparationer på våra fordon. Samtidigt har vi sett vi kraftiga prisökningar på reservdelarna, däck och Ad blue, vilket har ökat våra kostnader ytterligare. Sammantaget innebär detta att våra fordonskostnader/omsättningen uppgår till 22,0 %, vilket är 2,0 % enheter över målet som är 20%.

**Förvaltningsgemensamma kostnader/omsättning** är under uppstart. Under året såg vi att de utdebiterade kostnaderna från Kommunkontoret var klart högre än budgeterat. Vi kom överens med Kommunkontoret avseende storleken på kommunikationstjänsten för 2022, vilket innebar att vi fick en sänkt kostnad för tjänsten. Justeringen påverkade resultatet positivt med 0,4 Mkr. Kostnaden slutade på 2,3 % av omsättningen mot förväntade 2,1 %.

#### *Förvaltningens aktiviteter*

Nedan presenteras aktuell status för förvaltningens aktiviteter inom fokusområdet *Ekonomi*.

## Resultat och ekonomisk ställning

### Resultat

#### Resultaträkning (431)

(Mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter	180,5	180,8	180,2
Kostnader	-153,4	-157,4	-156,2
Avskrivningar	-25,8	-22,6	-22,7
<b>VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER</b>	<b>1,3</b>	<b>0,8</b>	<b>1,3</b>
Finansiella intäkter	0	0	0,1
Finansiella kostnader	0	0	0
Interna finansiella kostnader	-0,8	-0,9	-0,4
<b>RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER</b>	<b>0,5</b>	<b>0</b>	<b>1</b>
<b>RESULTAT</b>	<b>0,5</b>	<b>0</b>	<b>1</b>



December ackumulerat (Mkr)	Utfall Dec	Budget Dec	Avvikelse Dec	Helårsbudget 2022	Helårsprognos 2022	Helårsavvikelse 2022
Intäkter	180,6	180,5	0,2	180,5	180,9	0,4
Återlagt "Resultat taxekollektivet" *)	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Kostnader	-157,4	-153,4	-4,0	-153,4	-157,2	-3,8
Avskrivningar	-22,6	-25,7	3,2	-25,7	-22,8	2,9
<b>Verksamhetens nettoresultat</b>	<b>0,8</b>	<b>1,3</b>	<b>-0,5</b>	<b>1,3</b>	<b>0,8</b>	<b>-0,5</b>
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Interna finansiella kostnader	-0,8	-0,8	-0,1	-0,8	-0,8	0,0
<b>Resultat efter finansiella poster</b>	<b>0,0</b>	<b>0,5</b>	<b>-0,5</b>	<b>0,5</b>	<b>0,0</b>	<b>-0,5</b>
<b>REDOVISAT RESULTAT</b>	<b>0,0</b>	<b>0,5</b>	<b>0,5</b>	<b>0,5</b>	<b>0,0</b>	<b>-0,5</b>
*) Ska ses som en bokslutsdisposition vid negativt resultat						

Omsättningen för året slutade på 180,6 Mkr, vilket är 0,2 Mkr bättre än budgeterat och +0,4 Mkr mot föregående år. De största, positiva intäktsavvikelserna mot budget är intäktsförda bidrag på +0,9 Mkr, högre materialintäkter +0,5 Mkr, ersättning övriga tjänster +1,5 Mkr samt försäkringsersättningen för slambilen som brann upp på 1,5 Mkr. Negativ avvikelse ser vi på kärllhyra -0,6 Mkr samt på konsumtionsavgifter inom främst gångbaneavdelningen som avviker med -3,3 Mkr till följd av ändrade förutsättningar i avtalet med Tekniska förvaltningen mot när budgeten gjordes.

Kostnaderna landade på -157,4 Mkr för året, vilket är 4,0 Mkr högre än budgeterat. Avvikelsen mot budget beror främst på de kraftigt ökade fordonskostnaderna -6,4 Mkr. Kostnadsökningen har bl a kompenseras av lägre personal/konsultkostnader, som är netto +3,0 Mkr bättre än budget.

Avskrivningarna blev -22,6 Mkr för året, vilket är +3,2 Mkr lägre än budgeterat. Förklaringen är att vi dels inte köpt in de fordon som vi planerat p g a leveransproblem och att utbyggnaden av Brunnsberg inte skett i den takt som vi budgeterat.

Resultatet för året uppgår till 0 Mkr, vilket är 0,5 Mkr sämre än det budgeterade resultatet på 0,5 Mkr. Motsvarande resultat för perioden föregående år var 1 Mkr.

## Resultat - kontoklassgrupp

### Resultaträkning (Brutto kontoklassgrupp)

(Tkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
Intäkter; 3 Intäkter	180 489	180 886	180 211
Intäkter; 9 Interna intäkter/kostnader	2 600	11 203	16 854
<b>Intäkter; Summa Intäkter</b>	<b>183 089</b>	<b>192 089</b>	<b>197 065</b>
Kostnader; 4 Personalkostnader	-66 478	-61 426	-63 577

(Tkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
Kostnader; 5,7-8 Övriga kostnader	-47 599	-45 779	-46 351
Kostnader; 6 Köp verksamh,tjänster,bidrag	-65 896	-73 681	-69 305
Kostnader; 9 Interna intäkter/kostnader	-2 600	-11 203	-16 854
<b>Kostnader; Summa Kostnader</b>	<b>-182 573</b>	<b>-192 089</b>	<b>-196 086</b>
<b>RESULTAT</b>	<b>516</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## Analys av resultat

### Kostnadsanalys

**Personalkostnaderna** uppgår för helåret till 61,4 Mkr mot budgeterade 66,5 Mkr, vilket innebär att vi slutade på 5,1 mnkr lägre än budget. Det beror främst på att ett antal tjänster ej har blivit tillsatta som planerat (kundtjänst samt driftspersonal) och lägre lönekostnader till följd av en hel del längre sjukskrivningar. Vi har sett en lägre kostnad för övertid än planerat +0,6 Mkr och har även delvis lyckats parera en del sjukfrånvaro i driften genom att en del turer har gjorts med en person i stället för som normalt två eller personal från andra avdelningar. Dock har pareringen skett delvis på bekostnad av ett högre antal reklamationer i driften. Vissa tjänster har temporärt under året ersatts av konsulter, som ökat mot budget. Ett par återföringar av årsbokslutsreserver och reserveringar har påverkat positivt med ca 0,9 Mkr.

**Behandlingsavgifterna** uppgår till 35,0 Mkr vilket är 1,4 Mkr lägre än budgeterat för året, vilket beror på mindre mängd avfall vilket är positivt. Behandlingsavgifterna utgör 19,4 % av omsättningen, vilket är 0,6 %-enheter lägre än målet för 2022 på 20%.

**Fordonskostnaderna (exklusive avskrivningar)** uppgår till totalt 25,5 Mkr, vilket är 6,4 Mkr högre än budget. Jämfört med motsvarande period föregående år är kostnaderna 5,6 mnkr högre i år. Det som främst drivit upp kostnaderna under året är de kraftigt ökade dieselpriserna (från i snitt 13,27 kr/l år 2021 till 22,17 kr/l år 2022= ökning med 69,2%) som avviker med -3,3 Mkr samt biogasen med -0,5 Mkr mot budget. Samtidigt har vi under året haft många dyra reparationer/reservdelar på våra fordon, drygt 2,6 Mkr högre än budget. Vi har aktivt arbetat med att försöka minimera de externa reparationskostnaderna på våra fordon genom att försöka utnyttja vår interna verkstad så mycket det går samt infört nya och förtydligade regler och rutiner för daglig tillsyn, rengöring mm. Arbetsledningen har efter semestern veckovis varit ute och följt upp att det blivit gjort via stickprovskontroller. En fortsatt översyn av rutiner och arbetssätt kommer att vara prioriterade arbetsuppgifter för arbetsledningen på verkstaden under kommande år.

**Avskrivningarna** uppgick för året till 22,6 Mkr, vilket är 3,2 Mkr lägre än budget. Detta förklaras främst av att starten av sopsugsprojektet har flyttats fram i tid till följd av de tekniska problemen som uppstått med vatten i rören mm. Någon aktivering har således inte skett. Samtidigt har vi inte köpt in fordon i den takt som budgeterats p g a leveransproblem.

### **Några korta resultatkommentarer avseende verksamheterna:**

**Gångbaneenhets** intäkter uppgår till 23,2 Mkr, vilket är -3,6 Mkr lägre än budget men 1,2 Mkr bättre än föregående år. Detta beror främst på att omfattningen av det nya,

utökade kontraktet med Tekniska förvaltningen justerades ned i omfattning i början av året.

Personalkostnaderna avviker positivt med ca +1,1 Mkr då vi haft lägre lönekostnader än förväntat. På den övriga kostnadssidan blev framför allt reservdelar och externa reparationer -0,3 Mkr, hyra av maskiner -0,3 Mkr och dieselkostnaderna -0,5 Mkr högre än budget.

Totalt sett blev nettoresultatet för enheten +5,7 Mkr, vilket är -3,2 Mkr lägre än budget. Årets resultat är 1,9 Mkr bättre än föregående år.

**Containerenhetens** intäkter uppgår till totalt 46,5 Mkr, vilket är i det närmaste i linje med budget och föregående.

Personalkostnaderna har i stort följt budget och avviker endast med -0,3 Mkr. Högre kostnader för däck, reservdelar, externa reparationer av fordon och containrar (blästring och målning) -0,9 Mkr samt biodiesel -1,2 Mkr medan behandlingsavgiften avviker positivt med +1,6 Mkr mot budget.

Nettoresultatet för året uppgår till -3,2 Mkr, vilket är en negativ avvikelse med -0,6 Mkr jämfört med budgeterat och -2,2 Mkr sämre jämfört med föregående år.

**Kärlnheten** har intäkter på totalt 87,2 Mkr, vilket är 0,6 Mkr högre än budget och 1,6 Mkr bättre än föregående år.

På kostnadssidan är det personalkostnaderna som avviker positivt +3,4 Mkr, medan fordonskostnaderna (bl a biodiesel, biogas, reservdelar och däck till fordon samt externa reparationer fordon) har gått -2,9 Mkr sämre än budget.

Nettoresultatet uppgår således till 28,0 Mkr och är totalt +0,3 Mkr bättre än budget och 3,4 Mkr bättre än föregående år.

## Balansräkning

TILLGÅNGAR	IB 220101	UB 221231
Byggnader och mark	82 530	87 073
Maskiner och inventarier	79 408	64 215
Omsättningstillgångar	24 674	25 238
<b>Summa Tillgångar</b>	<b>186 612</b>	<b>176 527</b>
SKULDER	IB 220101	UB 221231
Eget kapital exkl "taxekollektivet"	60 127	60 127
Långa skulder	8 260	9 580
Korta skulder	113 745	102 531
Resultat "taxekollektivet"	4 480	4 289
<b>Summa skulder</b>	<b>186 612</b>	<b>176 527</b>

På tillgångssidan är det framför allt de uteblivna investeringarna i fordonsparken gjort att tillgångsmassan sjunkit med drygt 10 Mkr mot föregående år.

Skuldsidan har minskat med motsvarande, då upplåningsbehovet varit mindre p g a att kassaflödet varit positivt under året.

Kassaflödet har under året, grovt räknat, varit ca 11 Mkr. D v s avskrivningarna (22,6 Mkr) – investeringarna (10,9 Mkr).

På skuldsidan finns även posten "Resultat taxekollektivet". Den posten består av tidigare, upparbetade vinster på de verksamheter som ska vara självkostnad, d v s taxefinansierade. Posten finns till för att kunna särredovisa hur självkostnadsverksamheterna går över tid och får användas för att täcka upp förluster som uppstått i självkostnadsverksamheten. Dock får posten aldrig vara lägre än 0 kr (d v s en fordran). I år har vi gjort en förlust på självkostnadsverksamheten med 0,2 Mkr och har därför varit tvungna att balansera upp den förlusten med att minska skuldposten "Resultat taxekollektivet" med motsvarande.

Det finns även på skuldsidan en post som heter "Eget kapital exkl taxekollektivet". Den posten består av tidigare, upparbetade vinster på de verksamheter som får vara marknadsprissatta, d v s de kommersiella verksamheterna. Vinster från de kommersiella verksamheterna får användas för att täcka upp förluster på den taxefinansierade sidan (d v s självkostnadsverksamheterna).

## **Investeringar**

### Investeringsredovisning

(Mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Utfall 2021
Inventarier, fordon	-17,4	-5,1	-15,8
Byggnader, anläggningar	-10,9	-5,8	-15,2
<b>TOTALT</b>	<b>-28,3</b>	<b>-10,9</b>	<b>-31</b>

### Analys av investeringar

#### Periodens investeringar

Årets investeringsvolym varit relativt begränsade och uppgår till totalt 10,9 Mkr. Investeringar i kärl/container har gjorts med 2,4 Mkr, en liten sopmaskin har köpts in för 1,4 Mkr, en stor lastväxlare för 1,2 Mkr och vi köpte loss en personbil för 0,1 Mkr.

Investeringar i sopsugsterminalen i Brunnsnäs uppgår för året till totalt brutto till 7,9 Mkr och avser rördragning/nedkast för södra Brunnsnäs, delar av Centrala Brunnsnäs samt sopsugsterminalen. Anslutningsavgiften på 2,3 Mkr, som reducerar investeringsbeloppet, gör att nettoinvesteringen för Brunnsnäs uppgår till 5,6 Mkr. Under året har det även investerats i en ombyggnad av omklädningsrummen för 0,2 Mkr.

#### **Väsentliga personalförhållanden**

Under året har ett APT (arbetsplatsträff)-material och årshjul tagits fram för styrelsens chefer att arbeta med under 2023. Materialet följer tidplanen för kommunövergripande processer såsom löneöversynen, medarbetarsamtal samt uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Syftet med det gemensamma APT-materialet är bland annat att stötta styrelsens chefer i planeringen av APT där fokus på dialog och delaktighet är hög.

Under 2022 har ett partsgemensamt arbete ägt rum i syfte att skapa samsyn kring samverkansprocessen inom styrelsen. De fackliga organisationer inom vilka styrelsen

har medarbetare anslutna till har träffats tillsammans med berörda ledare från styrelsen i samtal kopplat kring kulturfrågor samt förutsättningar för en god samverkan, arbetet har mynnat ut i gemensamma tillämpningsanvisningar avseende samverksarbetet inom styrelsen vilka kommer att träda i kraft i februari 2023.

Under 2022 har en översyn av arbetsledarrollen i relation till enhetschefernas uppdrag och ansvar setts över. Arbetet har lett till ett förtydligande kring arbetsledarrollen i ett vägledningsdokument som syftar till att förtydliga ansvar och roller som ska underlätta för samarbetet mellan de olika funktionerna.

En översyn av verkstadsenheten har genomförts vilket medfört en organisationsförändring med bland annat införandet av en ny roll inom enheten. Rollen som arbetsledare har införts vilken inte funnits tidigare inom denna enhet. Syftet med rollen/uppdraget är att leda och fördela det dagliga operativa arbetet i verkstaden. Arbetet kommer att fortlöpa under 2023 där en ytterligare roll kommer att förtydligas utifrån verksamhetens behov.

I syfte att öka arbetsglädje och skapa gemenskap har styrelsen under året bjudit in samtliga medarbetare till olika personsociala evenemang där uppslutningen varit hög och uppskattad.

Under året har en styrelsespecifik medarbetarenkät genomförts vilken har till syfte att komplettera den kommunövergripande medarbetarenkäten. Resultatet visar på att styrelsens medarbetare i större utsträckning behöver rapportera arbetsskador och tillbud, även när det är kopplat till den organisatoriskt och psykosociala arbetsmiljön.

I syfte att stärka styrelsens medarbetare i arbetsmiljöfrågor har under året chefer och skyddsombud genomgått den kommunövergripande utbildningen i grundläggande arbetsmiljö.

Som ett led i renhållningsstyrelsens systematiska arbetsmiljöarbete har ett övergripande arbete genomförts under 2022 för att riskbedöma den fysiska arbetsmiljön och kartlägga behovet av att införa medicinska kontroller för särskilda yrkesgrupper inom styrelsens verksamheter. Riskbedömningar av den fysiska arbetsmiljön har genomförts för utvalda yrkesgrupper där det bedöms att det kan finnas ett behov av lagstadgade medicinska kontroller. En handlingsplan för medicinska kontroller har tagits fram.

Under våren har en utbildning till alla chefer i spel-, alkohol och drogrelaterad hälsa hållits för att stärka cheferna i denna process som kan vara både svår att upptäcka, samt svår att hantera. Utbildningen har lett till ökad kunskap inom området.

Under året har en utbildning för styrelsens chefer i "ledarskap och mångfald" genomförts i syfte att öka kunskapen kopplat till temat inom ramarna för det levande kulturarbetet.

Under året har involvering och förankring av verksamhetsmålen i samtliga led ägt rum samt så har styrelsen sett över och skruvat på verksamhetens styrmodeller och forum, detta arbete kommer att fortsätta utvecklas även under 2023.

### **Kompetensförsörjning**

Andelen antal anställda är i princip oförändrat över åren, trots ökad efterfrågan

avseende avfallsinhämtning så lyckas styrelsen bibehålla en stabil bemanningsnivå. I övrigt kan inte fler slutsatser dras då skillnaden i antalet är för få.

## Antal anställda

Antal månadsavlönade (tillsvidareanställda och visstidsanställda) per den 31 oktober.

### Antal tillsvidareanställda

	31 okt 2022	31 okt 2021	31 okt 2020
Tillsvidareanställda kvinnor	13	15	20
Tillsvidareanställda män	86	85	87
Tillsvidareanställda totalt	99	100	107

### Antal visstidsanställda

	31 okt 2022	31 okt 2021	31 okt 2020
Visstidsanställda kvinnor	4	6	1
Visstidsanställda män	2	7	1
Visstidsanställda totalt	6	13	2

## Arbetad tid (omräknat till årsarbeten)

Tabellerna visar hur många faktiskt arbetade timmar som registrerats för tillsvidare- och visstidsanställda samt timavlönade enligt AB inom nämnden under året dividerat med 1700 timmar (SKR:s mått för hur många timmar en heltidsanställd i genomsnitt arbetar under ett år).

### Faktiskt arbetad tid omräknad till årsarbeten, tillsvidareanställda

	Jan - dec 2022	Jan - dec 2021	Jan - dec 2020
Faktiskt arbetad tid / 1700, tillsvidareanställda kvinnor	13	14	17
Faktiskt arbetad tid / 1700, tillsvidareanställda män	81	82	86
Faktiskt arbetad tid / 1700, tillsvidareanställda	94	96	102

### Faktiskt arbetad tid omräknad till årsarbeten, visstidsanställda

	Jan - dec 2022	Jan - dec 2021	Jan - dec 2020
Faktiskt arbetad tid / 1700, visstidsanställda kvinnor	5	5	4
Faktiskt arbetad tid / 1700, visstidsanställda män	7	9	7
Faktiskt arbetad tid / 1700, visstidsanställda	12	14	11

### Faktiskt arbetad tid omräknad till årsarbeten, timavlönade

	Jan - dec 2022	Jan - dec 2021	Jan - dec 2020
Faktiskt arbetad tid / 1700, timavlönade kvinnor	1	0	0
Faktiskt arbetad tid / 1700, timavlönade män	3	3	3
Faktiskt arbetad tid / 1700, timavlönade	3	3	3

Heltid som norm

Tabellen visar hur stor andel av de månadsavlönade som hade en sysselsättningsgrad på 100 % per den 31 december 2022.

### Andel heltidsanställda

31 dec 2022			31 dec 2021			31 dec 2020		
Kvinnor Dec 2022	Män Dec 2022	Totalt Dec 2022	Kvinnor Dec 2021	Män Dec 2021	Totalt Dec 2021	Kvinnor Dec 2020	Män Dec 2020	Totalt Dec 2020
94%	100%	99%	77%	100%	96%	90%	100%	98%

### Andel heltidsanställda utvalda yrkesgrupper

Yrkesgrupper (AID)	31 dec 2022	31 dec 2021	31 dec 2020

Styrelsen annonserar samtliga tjänster på heltid vilket också möter verksamhetens behov. Under året har styrelsen i övrigt inte vidtagit några ytterligare åtgärder för att öka andelen heltidsanställda.

### Kompetensutmaningar och åtgärder

Personalomsättning

Tabellen visar antal tillsvidareanställda som slutat under januari - december dividerat med antalet tillsvidareanställda totalt per den 31 december.

### Personalomsättning

Jan - dec 2022			Jan - dec 2021			Jan - dec 2020		
Kvinnor Dec 2022	Män Dec 2022	Totalt Dec 2022	Kvinnor Dec 2021	Män Dec 2021	Totalt Dec 2021	Kvinnor Dec 2020	Män Dec 2020	Totalt Dec 2020
23%	8%	10%	13%	3%	5%	15%	7%	8%

### Personalomsättning utvalda yrkesgrupper

Yrkesgrupper	Jan - dec 2022	Jan - dec 2021	Jan - dec 2020

Analysen visar på att styrelsen har en balanserad personsomsättning vilken ligger under Lunds Kommun målvärde på 11%. Avgångsorsaken kan framförallt härledas till pensionsavgångar. Andelen kvinnor som avslutat sin anställning är något högre än det totala värdet men den totala andelen kvinnor inom styrelsen är avsevärt lägre därav kan inte några vidare slutsatser dras.

### Hälsa och arbetsmiljö

Sjukfrånvarons förändringar

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid

Sjukfrånvaron beräknas genom att dividera sjukfrånvarotimmar med den schemalagda

tiden under perioden. Tabellen avser månadsavlönade.

Nyckeltal	Jan - dec 2022	Jan - dec 2021	Jan - dec 2020
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - kvinnor	8	7,2	6
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - män	9,2	6,2	6,2
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid - total	9	6,4	6,2

Sjukfrånvarotrenden (lång- och kort) fortsätter öka och beror till stor del på fysiska - ej arbetsrelaterade skador.

Korttidsfrånvaron beror på olika faktorer som i helhet inte är arbetsrelaterad. Här har olika insatser införts och är under uppföljning och vidare hantering utifrån ett arbetsmiljö- och/eller arbetsrättsligt perspektiv.

Månadsvisa uppföljningar av personalnyckeltal har genomförts inom styrelsen i syfte att följa upp sjukfrånvarotrenden i relation till investerade rehabilitering- och arbetsmiljöinsatser på både organisatorisk-, grupp och individnivå.

Styrelsen har arbetat aktivt och systematiskt med arbetsmiljöarbetet under året vilket också resultatet av SAM-uppföljningen visar. Arbetet har präglats av att se över arbetsprocesser, rutiner och förutsättningar för samarbete över såväl enhetsgränserna som förvaltningsgränserna. Detta i syfte att skapa en tillfredställande effektiv-, arbetsmiljövänlig-, ekonomiskt hållbar och verksamhetsnyttig kedjeeffekt i helhet mot målet "Ett LRV".

Ett vidare arbete kring att stärka chefsledet inom styrelsen med att förtydliga förväntningarna inom olika funktioner/arbeten har också genomförts.

Styrelsen har följt den kommunövergripande rehabiliteringsprocessen i aktuella ärenden samt tagit fram en kompletterande guide "rehabiliteringsprocessen" i syfte att ge styrelsens chefer bättre förutsättningar att begripliggöra rehabiliteringsprocessen för berörda medarbetare.

Uppföljningsmöten har ägt rum en gång per månad med respektive berörd chef där samtliga pågående rehabiliteringsärenden har gått igenom för att kvalitetssäkra rehabiliteringsprocessen.

Arbetet som renhållningsarbetare är fysiskt belastade för kroppen. Detta i kombination med låg personalomsättning dras slutsatsen att styrelsen behöver beakta att en större andel medarbetare riskerar förslitningsskador inom en snar framtid som i sin tur kan komma att påverka sjukfrånvarotrenden i fortsatt negativ riktning.

### Sjukfrånvaro fördelning

Tabellen visar hur sjukfrånvaron är fördelad mellan dag 1-14 samt inom dag 15- under perioden.

Nyckeltal	Jan - dec 2022	Jan - dec 2021	Jan - dec 2020
Sjukfrånvaro 1-14 dagar i procent av ordinarie arbetstid	<b>Kvinnor Dec 2022</b> 4 % <b>Män Dec 2022</b> 5,3 % <b>Totalt Dec 2022</b> 5,1 %	<b>Kvinnor Dec 2021</b> 4,5 % <b>Män Dec 2021</b> 3,5 % <b>Totalt Dec 2021</b> 3,7 %	<b>Kvinnor Dec 2020</b> 3,9 % <b>Män Dec 2020</b> 3,4 % <b>Totalt Dec 2020</b> 3,5 %
Sjukfrånvaro 15- dagar i procent av ordinarie arbetstid	<b>Kvinnor Dec 2022</b> 4 % <b>Män Dec 2022</b> 3,9 % <b>Totalt Dec 2022</b> 3,9 %	<b>Kvinnor Dec 2021</b> 2,7 % <b>Män Dec 2021</b> 2,8 % <b>Totalt Dec 2021</b> 2,8 %	<b>Kvinnor Dec 2020</b> 2,1 % <b>Män Dec 2020</b> 2,8 % <b>Totalt Dec 2020</b> 2,7 %



## Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer

Tabellen visar hur stor andel av nämndens totala sjukfrånvaro som är över 60 dagar under året. Tabellen avser månadsavlönade.

Nyckeltal	Jan - dec 2022	Jan - dec 2021	Jan - dec 2020
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - män	38,5	40,8	41,9
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro- kvinnor	50,1	37,5	30,6
Sjukfrånvaro 60 dagar eller mer i procent av total sjukfrånvaro - total	40,2	40,2	39,9

Styrelsen medarbetare är till majoriteten män, antalet kvinnor är så få att det i resultatet inte går att dra några generella slutsatser.

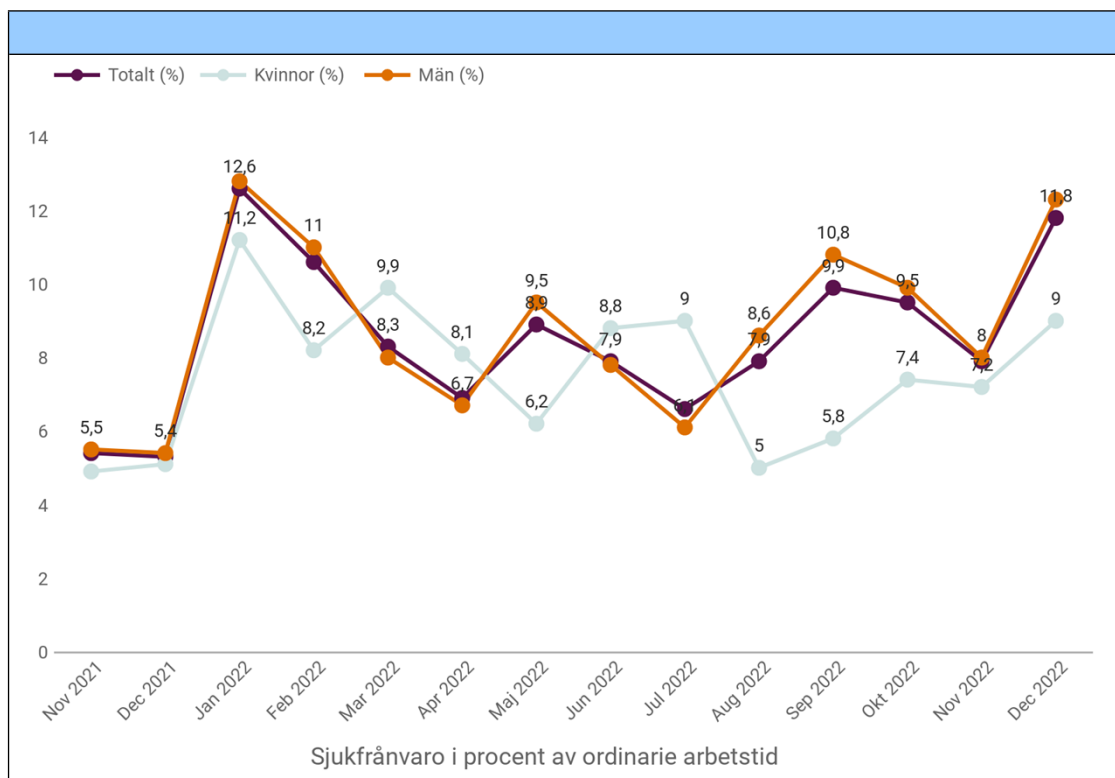
Analysen visar att långtidssjukfrånvaron avseende män har minskat något som ett resultat av investerade rehabiliteringsinsatser under året.

## Sjukfrånvaro åldersuppdelad

Tabellen visar den totala sjukfrånvaron för månadsavlönade fördelat på åldersgrupperna 29 år eller yngre, 30–49 år och 50 år eller äldre.

Nyckeltal	Jan - dec 2022			Jan - dec 2021		
	Kvinnor Dec 2022	Män Dec 2022	Totalt Dec 2022	Kvinnor Dec 2021	Män Dec 2021	Totalt Dec 2021
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid <= 29 år	3,9%	4,8%	4,7%	17%	3,1%	5%
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid 30-49 år	11,6%	10,8%	11%	8,6%	8,9%	8,8%
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid >= 50 år	3,3%	9,2%	8,4%	2,7%	5%	4,7%

## Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, utveckling



## Arbets skador och tillbud

Antalet registrerade tillbud, skador utan frånvaro och skador med frånvaro under åren. Tabellen avser alla anställda.

Styrelsens medarbetare arbetar aktivt med att rapportera arbets skador och tillbud, löpande dialoger sker på APT för att lyfta vikten av att rapportera. Analysen visar på en ökning av andelen rapporteringar vilket kan ligga i linje med det aktiva arbetet under året. Analysen visar vidare på att tillbudsrapporteringen avseende hanteringen gällande kemiska ämnen har tillkommit från 2021 till 2022. Andelen skador på grund av fallolyckor har fördubblats mellan 2021 till 2022.

### Kvinnor

Orsak	Antal 2022	Antal 2021	Antal 2020
Tillbud	4	1	
Skada utan frånvaro	3	4	
Skada med frånvaro	1	2	

### Män

Orsak	Antal 2022	Antal 2021	Antal 2020
Tillbud	22	22	
Skada utan frånvaro	19	15	
Skada med frånvaro	7	4	

## Totalt

Orsak	Antal 2022	Antal 2021	Antal 2020
Tillbud	26	23	
Skada utan frånvaro	22	19	
Skada med frånvaro	8	6	

## Medarbetarenkät

I renhållningsstyrelsens medarbetarenkät för 2022 ses en ökning av resultatet på samtliga delområden avseende HME (hållbart medarbetarengagemang index). Inom områdena som rör kränkande särbehandling, trakasserier samt diskriminering så har medelvärdet sjunkit i jämförelse med föregående år. Bland annat med anledning av resultatet på dessa frågor så kommer styrelsen att lägga stor vikt vid frågorna kommande år för att i högre utsträckning skapa en arbetsmiljö där medarbetare trivs och utvecklas.

Styrelsen har under 2022 arbetat med de handlingsplaner som upprättades efter föregående års (2021) medarbetarenkät. Resultatet har återkopplats på förvaltningens ledningsgrupp, samt på APT:er. Närmsta chef har ansvarat för återkoppling av resultat och upprättande av handlingsplan för sina respektive arbetsgrupper.

### Hållbart medarbetarengagemang (HME)

Nämndens resultat på medarbetarenkäten 2020 och 2021. HME frågorna redovisas i ett index mellan 1-100 och består av tre frågeområde och med tre frågor under varje område.

Nyckeltal	2022	2021	2020
Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Motivationsindex	69	68	68
Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Ledarskapsindex	74	70	72
Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Styrningsindex	72	66	66

### Diskriminering och kränkande särbehandling

Nämndens resultat på medarbetarenkäten 2020, 2021 och 2020. Frågorna om kränkande särbehandling och diskriminering är kommunens egna och besvaras utifrån en skala 1-5.

Nyckeltal	2022	2021	2020
Medarbetarenkät: Jag uppfattar att min arbetsplats är fri från diskriminering	3,4	3,6	3,6
Medarbetarenkät: Jag uppfattar att min arbetsplats är fri från kränkande särbehandling	3,3	3,4	3,3

## Förväntningar, arbetsbelastning och återhämtning

Nämndens resultat på medarbetarenkäten 2020, 2021 och 2022. Frågorna om förväntningar, arbetsbelastning och återhämtning besvaras utifrån en skala 1-5.

Nyckeltal	2022	2021	2020
Medarbetarenkät: Jag vet vad som förväntas av mig i arbetet	4,4	4	4
Medarbetarenkät: Jag upplever min arbetsbelastning som rimlig	3,6	3,6	3,5
Medarbetarenkät: Jag har möjlighet till återhämtning i mitt arbete	3,7	3,6	3,6

## Hållbarhet

Lunds kommun har ambitiösa mål för arbetet med hållbar utveckling. Lunds program för social hållbarhet utgör tillsammans med program för ekologisk hållbarhet (LundaEko) kommunens övergripande styrning för ett systematiskt arbete med hållbar utveckling. Programmen är kommunövergripande och svarar på frågan vad som ska uppnås, anger en gemensam riktning för arbetet och lägger fast de långsiktiga prioriteringarna.

### Policy för hållbar utveckling

Lunds kommuns policy för hållbar utveckling tydliggör kommunkoncernens förhållningssätt till Agenda 2030 och de globala målen samt definierar Lunds principer för hållbar utveckling. Policyn är en vägledning i förverkligandet av kommunens vision "Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet".

#### Principer

- Lunds kommun är ledande inom hållbar utveckling
- Kommunkoncernen arbetar med ständiga förbättringar och utvecklar hållbarhetsarbetet med hög kunskapsnivå
- Kommunkoncernen arbetar innovativt, målinriktat och systematiskt för en hållbar utveckling
- Kommunkoncernen samverkar aktivt med andra offentliga aktörer, lärosäten, näringslivet och civilsamhället för att utveckla det hållbara samhället
- Kommunkoncernen arbetar transparent och kommunicerar såväl internt som externt för att engagera medborgare och medarbetare i Lunds kommun

### Ekologisk hållbarhet

I följande avsnitt redovisas nämndens miljöarbete inom ramen för Lunds kommuns program för ekologisk hållbarhet och förvaltningens miljöledningssystem.

Under 2022 har Lunds renhållningsverk genomfört coachande i avfallsminimering som en tävling där enheter ute i förvaltningarna tävlar mot varandra i kunskap och engagemang. Projektledaren från renhållningsverket har varit med och stöttat förvaltningarna i sitt arbete med att kliva uppåt i avfallstrappan.

Under 2022 har vi fokuserat på att nå ut med hjälp och information till kommunens

bostadsrättsföreningar. Våra rådgivare har varit ute och träffat drygt 50 st föreningar. Träffarna har omfattat informationsinsatser och även hjälpt till att få ordning på fastighetens avfallshantering.

## Prioriterade områden och delmål

I tabellen nedan redovisas nämndens bedömningar av delmålen i Lunds kommuns program för ekologisk hållbarhet.

Färgerna i tabellen speglar följande bedömningar:

- Kommer att klara målet
- ◆ Osäkert
- Riskerar att ej klara målet
- Går ej att bedöma

Prioriterat område	Delmål
<b>1. Konsumtion och produktion</b> År 2030 konsumerar och produceras det mer cirkulärt i Lunds kommun. Det ska vara lätt att göra rätt.	<b>1.1 Grön ekonomi</b> <i>Lunds kommun ska fortsatt satsa på gröna investeringar och kommunkoncernen ska bevaka att kommunens tillväxt inte leder till negativ miljöpåverkan. Kommunen ska i sin kapitalförvaltning ligga i framkant på miljöområdet.</i>
	<b>1.2 Upphandling</b> <i>Alla upphandlingar, som kommunkoncernen utför, av varor och tjänster ska ställa relevanta hållbarhetskrav. Andelen upphandlingar som sätter höga miljömässiga krav ska kontinuerligt öka.</i>  <i>Höga upphandlingskrav innebär krav enligt upphandlingsmyndighetens avancerade- och spjutspetsnivå eller likvärdiga. Innovationsupphandling innebär att innovation efterfrågas eller att nya lösningar tillåts.</i>
	<b>1.3 Konsumtionsbaserade utsläpp</b> <i>De årliga konsumtionsbaserade utsläppen av växthusgaser per invånare i Lund ska minska. De kommunala nämnderna får stå för max 0,3 ton av utsläppen.</i>  <i>Konsumtionsbaserade utsläpp skiljer sig från territoriella växthusgasutsläpp genom att i större omfattning räkna in de utsläpp som genereras utanför Lunds kommungräns. År 2050 ska de konsumtionsbaserade utsläppen vara max 1 ton/per person i enlighet med parisavtalet. Målvärdet för 2030 som linjerar med målet för 2050 tas fram i början av programperioden.</i>
	<b>1.4 Livsmedel och matsvinn</b> <i>I Lunds kommunkoncern ska samtliga livsmedel ha minsta möjliga negativa klimat- och miljöpåverkan. Mängden matsvinn ska årligen minska. Den nationella livsmedelsstrategin ska vara ledande.</i>
	<b>1.6 Näringsliv och affärsmodeller</b> <i>Lunds kommunkoncern ska möjliggöra och förenkla etablering av affärsmodeller, varor och tjänster som är cirkulära samt miljö- och klimatsmarta.</i>
	<b>1.7 Avfall</b> <i>I Lunds kommun ska mängden verksamhetsavfall och hushållsavfall minska markant. Mängden hushållsavfall ska jämfört med år 2013 minska med minst 35 procent per invånare.</i>
	<b>1.8 Kunskap om hållbarhet</b> <i>Lunds kommun ska arbeta utåtriktat för att främja hållbart lärande. Kunskap om hållbarhet ska spridas och vara lättillgänglig.</i>
	<b>2. Miljö- och hälsofarliga ämnen</b> År 2030 påverkas Lunds kommuns invånare och miljö minimalt av miljö- och hälsofarliga ämnen.
	<b>2.2 Bygg och anläggning</b> <i>Utsläpp och användning av miljö- och hälsofarliga ämnen, inklusive plastpartiklar, ska minimeras från byggnader, vägar och anläggningar i Lunds kommun.</i>  <i>Definition:</i> <i>Utsläpp innefattar både emission och urlakning av miljö- och hälsofarliga ämnen. Plastpartiklar innefattar alla typer av plastartiklar från nano- till makroplast.</i>
<b>3. Klimat och energi</b> År 2030 är Lund en	<b>3.1 Utsläpp av växthusgaser</b> <i>Utsläppen av växthusgaser i Lunds kommun ska, jämfört med 2010, minska med minst 65 procent till</i>

Prioriterat område	Delmål
<p>klimatneutral och fossilbränslefri kommun som är anpassad till ett klimat i förändring.</p>	<p>2025 och med minst 80 procent till 2030. 2045 ska kommunen vara klimatpositiv och utsläppen nära noll.</p> <p>Omfattar växthusgaserna koldioxid, metan, lustgas och fluorerade växthusgaser</p>
	<p><b>3.2 Transporter</b></p> <p>Utsläppen av växthusgaser från transportsektorn ska minska med minst 90 procent mellan 2010 och 2030.</p>
	<p><b>3.4 Energieffektivisering</b></p> <p>Energianvändningen ska minska med minst 15 procent mellan 2015 och 2030 inom Lunds kommun.</p> <p>Målet gäller både slutanvändning och primärenergianvändning.</p>
	<p><b>3.7 Beredskap för extrema väderhändelser</b></p> <p>Kommunkoncernens förmåga att hantera effekterna av extrema väderhändelser kopplade till värme, kyla och nederbörds mängd ska öka mellan 2021–2030.</p>
<p><b>4. Boende och närmiljö (eko)</b></p> <p>År 2030 är Lunds kommun en föregångare och förebild inom hållbar stads- och landsbygdsutveckling.</p>	<p><b>4.2 Buller, luft och strålning</b></p> <p>I Lunds kommun utsätts inte kommuninvånarna för hälsoskadligt buller och kommunkoncernen strävar efter att människor och den biologiska mångfalden inte påverkas negativt av luftföroreningar eller av strålning.</p>
	<p><b>4.3 Transporter</b></p> <p>Lunds kommun ska ha ett attraktivt, säkert och miljöanpassat väl utbyggt mobilitetssystem för fotgängare, cyklister, kollektivtrafik och andra fossilfria färdmedel i och mellan tätorterna. Andelen fossilfria resor ska öka på bekostnad av icke fossilfria färdmedel.</p>
<p><b>6. Yt- och grundvatten</b></p> <p>År 2030 är den ekologiska och kemiska statusen för Lunds kommuns vatten god. En trygg och motståndskraftig dricksvattenförsörjning har säkrats och skadliga utsläpp till vatten har minimerats.</p>	<p><b>6.3 Resilient vattenförsörjning</b></p> <p>Lunds kommun ska arbeta cirkulärt och hushålla med vattenresurserna. Kommunens yt- och grundvattenförekomster ska ha ett robust skydd för att säkra tillgången på dricksvatten av god kvalitet för allmänna behov, även för framtida generationer.</p>

## Analys av prioriterade områden och delmål

### Social hållbarhet

I följande avsnitt redovisas nämndens arbete inom ramen för Lunds kommuns program för social hållbarhet.







#### Prioriterade områden och delmål

I tabellen nedan redovisas nämndens bedömningar av delmålen i Lunds kommuns program för social hållbarhet.

Färgerna i tabellen speglar följande bedömningar:

- Kommer att klara målet
- ◆ Osäkert
- Riskerar att ej klara målet
- Går ej att bedöma

Prioriterat område	Delmål
<p><b>1. Demokrati</b></p> <p>Skapa jämlika möjligheter till</p>	<p><b>1.2 Tillgänglig information</b></p> <p>Lunds kommun ska säkerställa att det finns tillgänglig och begriplig information på Lunds kommuns webbplatser, intranät och dokument för att de som bor och verkar i Lund ska förstå sina rättigheter, samt ges möjlighet att delta i och förstå beslut som berör den egna livssituationen.</p>

Prioriterat område	Delmål	
<i>delaktighet och inflytande</i>	<b>1.3 Rättigheter för vissa grupper</b> <i>Lunds kommun ska stärka rättigheterna för barn, personer med funktionsnedsättning och nationella minoriteter med utgångspunkt från barnkonventionen, konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, samt minoritetslagstiftningen och språklagen.</i>	
<b>4. Arbete och sysselsättning</b> <i>Ökad etablering på arbetsmarknaden</i>	<b>4.2 Diskriminering, arbetsförhållanden, anställningsvillkor och utveckling</b> <i>I Lunds kommunkoncern ska arbetsplatser kännetecknas av respekt för alla människors lika värde och frihet från diskriminering. Alla medarbetare ska behandlas likvärdigt vad gäller arbetsförhållanden, anställningsvillkor och utvecklingsmöjligheter.</i>	
	<b>4.4 Hälsa, olycksfall och arbetsmiljö</b> <i>Lunds kommun ska arbeta systematiskt för att främja hälsa, förebygga ohälsa och olycksfall samt för att uppnå en god social, organisatorisk och fysisk arbetsmiljö.</i>	
<b>5. Boende och närmiljö (soc)</b> <i>Hela Lund ska leva och utvecklas</i>	<b>5.5 Fysisk tillgänglighet</b> <i>I Lunds kommun ska det som byggs nytt, byggs om eller ändras utformas utifrån principerna om universell utformning. Det innebär bland annat att från början ta hänsyn till alla användares behov istället för att göra anpassningar i efterhand. Gällande regler för tillgänglighet ska uppfyllas och befintliga hinder för tillgänglighet ska successivt tas bort.</i>	
<b>6. Jämställdhet</b> <i>Kvinnor, män och icke-binära ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv</i>	<b>6.1 Likvärdig lön</b> <i>I Lunds kommun ska likvärdigt arbete ge likvärdig lön.</i>	
	<b>6.3 God kunskapsnivå</b> <i>Lunds kommun ska ha en god kunskapsnivå och metodutveckling inom jämställdhet.</i>	

## Analys av prioriterade områden och delmål

Det som Renhållningsstyrelsen främst behöver arbeta med är den interna kulturen så att ingen medarbetare uppfattar att det förekommer kränkande särbehandling eller diskriminering på arbetsplatsen. Detta arbete har påbörjats sedan flera år tillbaka.